

3 (Sem-4/CBCS) SKT SE

2 0 2 3

SANSKRIT

(Skill Enhancement Course)

Paper : SKT-SE-4014

(Sanskrit Metre and Music)

Full Marks : 50

Time : 2 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

UNIT—I

(Brief Introduction to Chandaḥśāstra)

(Marks : 10)

1. Write down the answer of the following questions : 1×3=3

তলৰ প্রশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া :

- (a) With which part of the বেদপুৰুষ, চন্দ্রঃ has been correlated?

বেদপুৰুষৰ কোনটো অঙ্গৰ সৈতে ছন্দক সংযুক্ত কৰা হয় ?

(2)

- (b) Who has composed the 'छन्दःसूत्रम्'?
'छन्दःसूत्र'ৰ ৰচয়িতা কোন ?
- (c) What is the famous work of गङ्गादास?
গঙ্গাদাসৰ বিখ্যাত গ্ৰন্থখনৰ নাম কি ?
2. Who is the writer of the 'वृत्तमञ्जरी'? To which place he did belong? 2
'বৃত্তমঞ্জৰী' কাৰ ৰচনা ? তেওঁ কোনঠাইৰ মানুহ আছিল ?
3. (a) Write a short note on the development of छन्दः. 5
ছন্দৰ বিকাশৰ বিষয়ে এটি চমু টোকা লিখাঁ ।
Or / অথবা
- (b) Discuss the importance of छन्दः in a literary piece.
সাহিত্যিক ৰচনাত ছন্দৰ গুৰুত্বৰ বিষয়ে আলোচনা কৰাঁ ।

UNIT—II

(Classification and Elements of Sanskrit Metre)

(Marks : 10)

4. Answer the following questions :

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়াঁ :

- (a) Which गण represents a लघुवर्ण? 1
কোনটো গণে লঘুবৰ্ণক সূচায় ?

- (b) Define and illustrate मात्रावृत्त. 2
मात्रावृत्तब संज्ञा दि उदाहरणब सैते बुझाई दिया ।
- (c) What is the difference between अक्षरवृत्त and वर्णवृत्त? 2
अक्षरवृत्त आरु वर्णवृत्तब माझत थका पार्थक्य कि ?
5. (a) Write a note on गण in the context of छन्दः. 5
छन्दब प्रसङ्गत गणब विषये एटा टिप्पणी आगवटोरा ।

Or / अथवा

- (b) Discuss the nature and importance of a गुरुवर्ण in छन्दः.
छन्दत गुरुवर्णब प्रकृति आरु गुरुत्व सम्पर्के आलोचना कवा ।

UNIT—III

(Analysis of Selected Vedic Metres and their Lyrical Methods)

(Marks : 10)

6. Answer any one of the following : 10
तलब यि कोनो एटाब उतुब लिखा :
- (a) Define गायत्री. Show its characteristic features through example. Assess the importance of this metre in the Vedic forum.
गायत्रीब लक्षण कि ? उदाहरणबे इयाब वैशिष्ट्यसमूह आलोचना कवा । वेदत एई छन्दब गुरुत्वब विषये आलोचना कवा ।

- (b) Write a note on अनुष्टुप्.
अनुष्टुप्‌ৰ বিষয়ে এটা টোকা আগবঢ়োৱা।
- (c) Show the differences between त्रिष्टुप् and जगती through proper examples.
উপযুক্ত উদাহৰণৰ সৈতে ত্ৰিষ্টুপ্ আৰু জগতী ছন্দৰ মাজত থকা পাৰ্থক্য দেখুৱাই দিয়া।

UNIT—IV

(Analysis of Selected Classical Metre as per Chandomañjarī and the Lyrical Methods)

(Marks : 20)

7. Answer any two of the following : 10×2=20

তলৰ যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ লিখা :

- (a) Define and illustrate भुजङ्गप्रयात and तोटक showing their special features.

ভুজঙ্গপ্ৰয়াত আৰু তোটকৰ লক্ষণ দেখুৱাই উদাহৰণৰ সৈতে এই দুটাৰ বৈশিষ্ট্যসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

- (b) Discuss the importance of वसन्ततिलक and मन्दक्रान्ता in the world of classical Sanskrit literature.

লৌকিক সংস্কৃত সাহিত্যত বসন্ততিলক আৰু মন্দাক্ৰান্তৰ গুৰুত্বৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

- (c) Discuss the characteristic features of the स्रग्धरा and शार्दूलविक्रीडित.

স্ৰগ্ধৰা আৰু শাৰ্দূলবিক্ৰীড়িতৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰা।

★ ★ ★